gemeente Barneveld

Raadsmemo: ‘Aanpak vuurwerkoverlast – najaar 2024’

Datum:	**14 november 2024**
Onderwerp:	Aanpak vuurwerkoverlast in aanloop naar en rondom jaarwisseling
Ter attentie van:	De Raad
Afzender:	College van Burgemeester en Wethouders
Portefeuillehouder	J. van der Tak
Mail behandelaar	*m.eskens@barneveld.nl Telefoonnummer*

Samenvatting
We zien in het najaar en in aanloop naar de jaarwisseling dat vuurwerk wordt afgestoken. Daarnaast kan er ook sprake zijn van andere (ervaren) overlast. Langs drie sporen wil het College van B&W samen met de inwoners van de gemeente Barneveld de ervaren (vuurwerk) overlast in de aanloop naar en tijdens de jaarwisseling beperken. De drie sporen bestaan uit: 1) Maatschappelijke bewustwording 2) Samenwerken met de buurt, 3) Handhaving. Alleen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid kunnen we stappen zetten.

Doel
De raad informeren over de aanpak tegen (vuurwerk)overlast.

Aanleiding en doel van de memo
Draaiboek jaarwisseling
Onder regie van de gemeente Barneveld wordt samen met de veiligheidspartners jaarlijks een draaiboek ‘jaarwisseling’ opgesteld. In dit draaiboek worden onder andere maatregelen opgenomen om de overlast en schade door vernielingen rondom de jaarwisseling (zo veel mogelijk) te beperken. Dit draaiboek zal medio december vertrouwelijk door het college worden vastgesteld. Na de jaarwisseling zal deze vertrouwelijkheid worden opgeheven en zal uw raad het draaiboek via de ingekomen stukken ontvangen.

Recente vuurwerkoverlast
Zoals bij uw raad bekend ervaren onze inwoners ook vandaag de dag al overlast als gevolg van vuurwerk dat wordt afgestoken. Dit gaat helaas niet alleen gepaard met overlast, maar ook met vernieling en brandstichting zoals recent nog in de Barneveldse wijk 'De Burgt' heeft plaatsgevonden. Deze recente vernielingen en het aanbrengen van onder andere hakenkruizen horen niet thuis in onze samenleving.

Aanpak vuurwerkoverlast
In deze memo willen we uw raad, gelijktijdig met de schriftelijke beantwoording van de raadsvragen gesteld door de fracties SGP, VVD en Lokaal Belang, informeren over de 'drie-sporen-aanpak', waarmee o.a. de gemeente Barneveld, politie en Stichting Connect, samen met de inwoners van de gemeente Barneveld, (vuurwerk)overlast willen beperken. Het bewust beschadigen van de 'publieke ruimte' is onacceptabel.

- Maatschappelijke bewustwording

Gezamenlijke verantwoordelijkheid
Als het gaat om veilig samenleven vraagt dit iets van ons allemaal. Voeren bijvoorbeeld ouders het gesprek met hun kinderen over het afsteken van vuurwerk? Is dit een gespreksonderwerp op onderwijsinstellingen als er signalen hierover zijn? Het College van B&W hecht eraan dat dit bespreekbaar is en zo nodig wordt gemaakt. Om deze reden begint de publiekscampagne 'Samen voor een veilige buurt' allereerst met: hoe verantwoordelijkheid wordt genomen in de eigen directe (familie)kring of in de eigen buurt.

Daarnaast zoeken we ook het overleg of bevorderen we bewustwording. Enkele voorbeelden en initiatieven:

- Zo zijn we bijvoorbeeld met omwonenden in Barneveld-centrum in gesprek over de (ervaren) overlast bij supermarkt De Plus/De Bijeberg. Of willen we e.e.a. bespreekbaar maken in de wijk Oldenbarneveld, waar een wijkagent, wijkboa en jongerenwerker van Stichting Connect aansluiten bij een wijkbijeenkomst op korte termijn. Daarnaast willen we jongeren bewust maken van de gevaren en de gevolgen van vuurwerk. In Voorthuizen komt een ervaringsdeskundige langs om jongeren onaangekondigd te benaderen en het gesprek over vuurwerkgebruik aan te gaan. De jongerenwerkers van Stichting Connect zijn ook vanaf begin november meer op de straat om het gesprek aan te gaan met jongeren.
- Wijzen we inwoners op potentiële consequenties zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk bij het overtreden van de wet.
- Naast het bewust maken van ouders en jongeren is de samenwerking met de buurt onmisbaar om (vuurwerk)overlast tegen te gaan. In het tweede spoor 'samenwerking met de buurt' staat beschreven welke acties hiervoor in gang zijn gezet.
- De burgemeester zal een oproep doen aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties om de bewustwording hierover en de gezamenlijke verantwoordelijkheid nogmaals onder de aandacht te brengen.

- **Samenwerking met de buurt**

Ook de wijk/buurt speelt een belangrijke rol in de aanpak. Zij zijn in eerste instantie in beeld, voordat de gemeente en politie moeten optreden. Wanneer dit optreden nodig is, zijn meldingen van essentieel belang.

Meldkaart
Om voor inwoners inzichtelijk te maken waar zij (vuurwerk) overlast en de handel in illegaal vuurwerk op de juiste plek kunnen melden, heeft de gemeente een meldkaart ontwikkeld. Deze kaart wordt gedeeld via de gebruikelijke gemeentelijke kanalen op (sociale) media en in alle buurt Whatsappgroepen.

Waarom melden?
De meldingen van inwoners zijn essentieel om hotspots beter in beeld te brengen en om de capaciteit op een juiste manier in te zetten. Uiteraard wordt er op het moment dat dit mogelijk is handhavend opgetreden. Dit optreden is verder uitgewerkt in het derde spoor, handhaving.

- **Handhaving**

Uiteraard zijn de veiligheidspartners ook aanspreekbaar op het voorkomen van overlast en handhaven waar wettelijke grenzen worden overschreden. Zoals in het draaiboek jaarwisseling is opgenomen, surveilleren politie en boa's extra op de hotspots in aanloop naar de jaarwisseling. Dit gebeurt zowel opvallend als onopvallend. Vanwege de recente gebeurtenissen in de wijk 'De Burgt' is er richting de jaarwisseling door verschuiving van de diensten meer capaciteit beschikbaar gesteld bij de boa's voor de aanpak van (vuurwerk)overlast. Deze inzet gebeurt zowel met auto als de fiets, zodat de boa's en politie zich snel kunnen verplaatsen en eventuele daders makkelijk ingesloten en/of achtervolgd kunnen worden.

Vervolging van daders gebeurt afhankelijk van de mogelijkheden strafrechtelijk, bestuursrechtelijk of door middel van een haltstraf.

Strafrechtelijk
Als een dader wordt aangehouden die zich niet aan de regels van het vuurwerkbesluit houdt, kan diegene een boete krijgen van minimaal € 100. De overtredingen van het Vuurwerkbesluit zijn economische delicten en zijn strafbaar gesteld via artikel 9.2.2.1 van de Wet milieubeheer in samenhang met artikelen 1a ten eerste, 2 en 6 van de Wet op de economische delicten. De dader krijgt dan ook een aantekening in het strafblad. Daardoor kunnen zij mogelijk geen Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) meer krijgen. Een VOG kan nodig zijn voor een nieuwe baan, stage of opdracht als zzp'er of vrijwilliger.

Als de politie of een boa iemand aanhoudt die de regels vaker overtreedt, dan is de straf zwaarder. Ook de hoeveelheid vuurwerk en of er sprake is van (overmatig) alcoholgebruik bepaalt de straf of boete.

Halt straf
Als er daders onder de 18 jaar worden gepakt dan wordt deze (afhankelijk van de zwaarte) meestal doorverwezen naar Halt. Binnen het Halt-traject reflecteert de jongeren op zijn gedrag, kijkt naar de gevolgen van het gedrag en gaat aan de slag met vaardigheden om te kunnen omgaan met risicovolle situaties. Ook is het herstellen van hetgeen is gebeurd, bijvoorbeeld door het aanbieden van excuses, een onderdeel van het traject. Als er schade is moet deze worden vergoed. In sommige gevallen krijgt de jongere een werkopdracht. Ouders of opvoeders worden altijd betrokken bij het Halt-traject.

Bestuursrechtelijk
Wanneer de politie vuurwerk in een woning of pand aantreft is het ook mogelijk bestuursrechtelijk op te treden, naast de strafrechtelijke procedure. De politie deelt de informatie met de gemeente via een bestuurlijke rapportage. De overtreder ontvangt een waarschuwingsbrief van de gemeente of direct een bestuurlijke maatregel.

Het College van B&W is op grond van artikel 18.2 van de Omgevingswet bevoegd om handhavend op te treden wanneer er strijd is met het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet. Een illegale vuurwerkvondst in een woning of ander pand is in strijd met het Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL) en daarmee met de Woningwet. De overtreder riskeert een boete en sluiting van het pand op grond van de Woningwet.

Daarnaast kan de burgemeester de woning sluiten op grond van artikel 174a van de Gemeentewet of -afhankelijk van de situatie- op grond van artikel 175 van de Gemeentewet.

Wanneer het vuurwerk in beslag is genomen en er geen gevaar meer is voor de omgeving kan worden volstaan met een waarschuwingsbrief. Bij ernstig gevaar en ernstige vrees voor ernstige verstoring van de openbare orde kan de burgemeester bovengenoemde bevoegdheden gebruiken en het pand sluiten.

Vervolg
In januari 2025 wordt het plan van aanpak in aanloop naar en tijdens de jaarwisseling, alsmede het draaiboek jaarwisseling, geëvalueerd met alle betrokken partners. In februari wordt deze evaluatie via het College van B&W aan de gemeenteraad aangeboden.